

Kadrina keskosa ja selle mõjuala arhitektuurivõistlus
(hanke viitenumber 244386)
ŽÜRII PROTOKOLL

ŽÜRII KOOSSEIS:

Madis Viise, Kadrina vallavolikogu, žürii esimees;
Kairit Pihlak, Kadrina vallavalitsus;
Ahto-Lembit Lehtmets, Kadrina kultuurikoda;
Lembit-Kaur Stöör, Eesti Arhitektide Liit;
Kalle Vellevoog, Eesti Arhitektide Liit;
Angeelika Pärna, Eesti Arhitektide Liit;
Ülle Kunnus, Eesti Maastikuarhitektide Liit.

Protokollis: Ingrid Kormašov

KOOSOLEKU TOIMUMISAEG:

22.03.2022 12:00 – 15:00

KOHT: Kadrina vallavalitsus, Rakvere tee 14, Kadrina

Võistluse eesmärk

Arhitektuurivõistlus on avatud riigihanke ideekonkurss linnaruumi eskiisprojekti saamiseks. Võistlus korraldatakse parima ruumilise lahenduse leidmiseks Kadrina keskuse sellega liituvatele põhitänavatele.

Võistlusale ja kontaktale tuleb esitada terviklik linnaruumi kontseptsioon, mis tugevdab Kadrina identiteeti ja aitab siduda selle erinevad ruumiosad ühiseks mõtestatud tervikuks. Kadrina avalik ruum peab olema nii esinduslik kui ka argipäeva väärtustav – ühine elutuba kohalikule kogukonnale. Lahendus peab olema praktiline ja teostatav, arvestades väikese valla võimalusi.

Arhitektuurivõistlus toimub Eesti Arhitektide Liidu kureeritava Hea avaliku ruumi programmi raames.

Võistluse tähtajaks 15.03.2022 kell 15.00 esitati kuus ideekavandit, mis kõik kvalifitseerusid hindamisele.

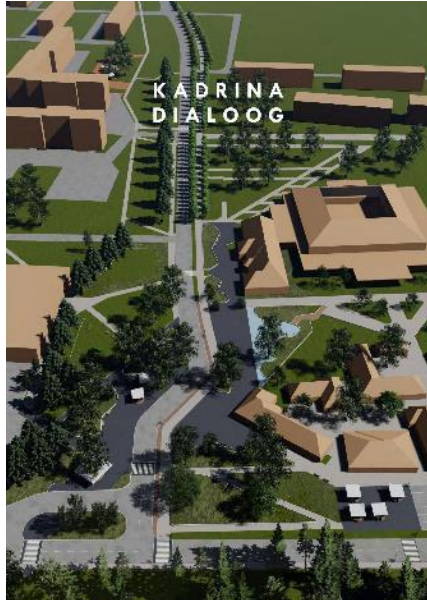
Žürii lähtus töö hindamisel vastavalt ideekonkursi kutsele järgmistest hindamiskriteeriumitest:

- kavandi arhitektuurne kvaliteet, funktsionaalsus ja vastavus lähteülesandele (sh vastavus võistlusülesandele);
- Kadrina keskosa ja selle mõjuala avaliku ruumi terviklikkus ja keskkonda sobivus, sh arhitektuurse lahenduse värskus ja tänapäevsus;
- lahenduse otstarbekus ja realiseeritavus: ehituslik ökonoomsus ja kulude suurus objekti elukaare jooksul.

HINNANGUD IDEEKAVANDITELE:

/tähestikulises järjekorras/

KADRINA DIALOOG

Autorite eesmärk on luua kogukonda siduv, universaalne ja originaalne avalik ruum, mis kaasaks kõiki kasutajagruppe ja looks atraktiivse elukeskkonna. Keskväljakul ja selle ümbruses on autode liikumiskiirus aeglustatud, teedevõrgustik keskendub jalakäija jaoks funktsionaalsete ühenduste loomisele ning kõik olulisemad punktid on ühendatud kergliiklusteedega, mis koonduvad aleviku südames.

Žürii hinnangul ei ole võistlustöös õnnestunud luua mõnusat avalikku ruumi. Domineerib suur sillutatud hoonetevaheline ala, mis on sõiduteega keskelt kaheks lõigatud. Parem ja vasak pool on omavahel ühendamata ning väljakut ei teki. Autorid küll soovisid aleviku olulisimaid punkte ühendada, kuid ei ole suutnud neid tervikuks siduda. Peamiselt on olemasolevale situatsioonile lisatud väga palju katendit, mis aga ei loo uut ruumilist kvaliteeti.

Bussipeatus on paigutatud Coopi kaupluse poole ja liikluse rahustamiseks on poe tagant läbisõitmine hea idee. Aga bussi ümberpööramine Grossi kaupluse parklas pole realistlik.

Töös on toredaid detaile (nt väikesed paviljonid ja pingimoodulid puhkealadel). Positiivne on kortermaja esise avamine tee ning mänguväljaku korrastamine avaliku ruumi osaks.

Töö vormistuslik külg on segadust tekitav, raske on aru saada, kus on täpselt teemaa, autode parkimine ja jalakäigualad. Seletuskiri on nõrk ja väga üldiselt sõnastatud. Numbreid on joonistel raske leida, täpsustavat infot (näiteks katendite kohta) ei ole.

KADRINA LUGU

Autorid on keskväljaku kujundamisel aluseks võtnud olemasoleva kõrghaljastuse säilitamise ja olemasolevate pinnareljeefidega arvestamise. Sama põhjendusega on säilitatud bussijaama asukoht. Väljakuala on liigendatud lehekujuliste rohesaartega, mille paigutus tuleneb kõrghaljastusest. Lehekujulist motiivi on kasutatud ka väikevormide, bussipeatuste ja bussijaama visuaalses identiteedis. Keskväljaku osas on Viitna tee tehtud kõverjooneliseks, et vähendada autode liikumiskiirust.

Žürii hinnangul on tegemist sümpaatse ja tervikliku tööga, kus on olemas selge idee. Autorid on taotluslikult teinud keskväljakust pargiliku iseloomuga ala, mis visuaalselt mõjub väga kenasti, kuid suuremaid üritusi siin ruumipuudusel korraldada ei saa.

Positiivne on väljakuala nihutamine rohkem koolimaja ette, praegu on see piirkond tühi.

Bussi liikumisega seoses on küsitavusi: pöörderaadiused on tõenäoliselt liiga väikesed, et näidatud nurga all pöörata saaks. Ürituste ajal oleks bussi sisenemine väljakul asuvasse peatusesse problemaatiline. Bussipaviljoni asukohaga seoses tekivad ka ohutuse küsimused, sest siinsamas kõrval paiknevad väikevormid, jooksevad lapsed jne. Peab arvestama, et see on väga tiheda kasutusega ala.

Bussipaviljoni disaini idee on visuaalselt kena, kuigi tegelikkuses katus konstruktiivselt nii õhuke olla ei saa. Murukatust ei oleks väljakul viibides võimalik näha.

Positiivne on valgustuslahenduse pakkumine ja valgustite disain.

Reljeefide süvendamine, nn roheliste kausside idee on tore, kuid reaalsuses neid läbiva kujundusvõttena olemasoleva säilitatava kõrghaljastusega aladel kasutada pole võimalik – juurestikuga alal maapinna süvendamisel puud hävivad. Nn rohelisi kausse ümbritsevate teede katendikonstruktsioonide kõrgemale tõstmine süvendamise alternatiivina oleks ebaratsionaalselt mahukas töö.

LINNAKODA

Autorid on soovinud luua keskväljakule võrdsete võimalustega avaliku ruumi, mille keskel paikneb sündmusruum koos lavaga ja purskkaev. Väljaku servades on maapinda modelleeritud nii, et tekivad madalad haljastatud vallid, mis annavad platsile aktiivsed fassaadid. Liiklusskeemi ei muudeta, tõstetakse osaliselt ümber Rakvere tee trass, et anda ruumi uuele väljakule. Suurem osa olemasolevast kõrghaljastusest säilitatakse. Keskväljaku äärde ja aleviku tänavatele paigaldatakse nn linnakojad – varjualused, mis võivad olla nii bussipeatus, varjualune, kiosk jne.

Žürii tunnustab autorite julget käekirja, millega on püütud Kadrinale anda täiesti uus identiteet. Kõrged paviljonid mõjuvad bravuurikalt, nende vorm on põnev, kuid üldmulje on väikese asula jaoks võõras ja veidi liiga jõuline. Mõnes teises asukohas, suuremas linnas, võiks selline vormikeel hästi töötada. Praktilisest seisukohast on nn linnakoda bussijaama jaoks liiga väike, st koja tüüplahendus bussijaama jaoks ei sobi. Võrgust kaared vanade majade vastas on ebamastaapsed.

Ümarad lillealused tunduvad liialt suured, et nende teiseldamine oleks usutav. Samas röövivad nad hulga ruumi ja tekitavad Viru tn 16 ees põhjendamatult kitsa ruumisituatsiooni. Tehiskeskonda rajatav haljastus on edasiselt hooldusmahukuselt kordades kulukam vahetult maapinda istutatavast. Teisaldatava lahenduse kasutamine omakorda välistab edasist hooldust lihtsustavate statsionaarsete kastmissüsteemide kasutamise.

Autorid on keskendunud peamiselt väljaku ja selle ümbruse lahendamisele, muutes ajaloolist keskust ja lõigates selle valliga ümbritsevast ära. Viru tänava autoliiklus ei ole sedavõrd intensiivne, et seda peaks väljakualast valliga eraldama.

Muule võistlusalale pole nii palju tähelepanu jätkunud ja aleviku erinevad piirkonnad on jäänud tervikuks sidumata. Bussi sissesõit on tõstetud kaupluse poole, kuid ümberpööramise koht ei ole selge.

PÕU

Autorid pakuvad Kadrina uue keskusala lahendusena välja selgete ruumiomadustega, avatud ja kutsuva kohtumispaiga tervele kogukonnale. Aleviku süda peaks olema soe, keskkond hubane ja elanikud tundma ennast seal turvaliselt – oleksid justkui põues. Põhiidee väljaku puhul on säilitada olemasolev parkmetsalik iseloom ja toimivate liikumisteede lahendus. Rakvere tee ristmik riigitee juures tõstetakse uude asukohta ning uue tee ja olemasoleva hoonestuse vahele tekib alevikule selgelt piiritletud keskosa. Turvalisuse tõstmiseks on oluliselt vähendatud riigiteega ristuvate väljasõitude hulka.

Žürii hinnangul on töös tunda linnaplaneerimise kvaliteeti, autorid on otsinud põhjalikumaid lahendusi ja tulemuseks on väga terviklik ning nutikas ideekavand. Tee tõstmisega teise asukohta on loodud selge pargiala ning jalakäijate ala, lisatud uus parkimisala. Asula keskel tekib promenaadilaadne avalik ruum, kus ajalooline koolihoone koos kavandatava juurdeehitusega on meisterlikult liidetud Viru tänava äärses ajaloolise hoonestusega, säilinud on haljastus ja lähikäiguteed.

Ka koolimaja suhtes on lahendus õnnestunud, kõik põhiline on kohe ukse ees, kui laps koolist välja astub. Hoonete vahele on kavandatud vabaõhulava, kus oleks võimalik korraldada nii linnalisi kui kooliga seotud üritusi. Autoliiklus on eemale nihutatud, ohutusse kaugusesse.

Sümpaatsed on sillutises kasutatud vöökirja muster ning bussijaama disain. Autorid on mõelnud ka sellele, et autoga liiklejatele avaneksid möödasõidul vaateid väljakule, mis kutsuksid seda külastama ja Kadrinas peatuma.

Tee asukohta tuleks täpsustada ning samuti bussi liikumisteed. Grossi poe parkla bussiliikluseks ei sobi.

PLÄRTS

Autorite peamiseks eesmärgiks on hästitoimivale toetumine ja laialivalguvate ruumiliste hetkede tugevdamine ning kokku traageldamine. Hästitoimivaks peavad nad erinevate puuliikide rikkust, jalakäijate teid kooli ja rahvamaja vahel, maastikulist vahelduvust ning toimiva kogukonna olemasolu. Realiseerimata potentsiaalina nähakse kraavimaastikku, millest saab vormida omapärase, hooajaliselt eripalgelise avaliku ruumi. Kohalike elanike kaasamine projekti erinevates staadiumites on samuti oluliseks eesmärgiks.

Žürii hinnangul ideekavand Kadrinasse suurt muutust ei too. Autorid ei ole tahtnud jõuliselt sekkuda, tegelevad pigem detailidega kui uue identiteedi loomisega. Väikeste vahenditega soovitakse parandada olemasolevat, lahendus ei suru ennast peale. Tulemus on lihtne, kuid puudub tugev tervik ja pole keskväljakut, kus läbi viia suuremaid üritusi.

Siin on mitmeid toredaid momente, nagu näiteks paekivimüürid, vihmavee ärajuhtimine, liikluse rahustamine.

Töös küll puudub suur idee, samas mõjub lihtne ja rahulik lähenemine ning kogukonnaga arvestamine sümpaatselt. Töö vajaks edasiarendamist, et muudatused avalikus ruumis oleksid tuntavad ja tekiks uus kvaliteet. Bussi liikumist peab täpsustama, samuti laste teekonda koolist bussipeatusesse.

USSIKUNINGAS

Autorite eesmärk on tõhustada ühendusi, leida uued prioriteedid ja tagada inimeste turvalisus. Teedevõrk on korrastatud loogilisemasse süsteemi, autode hulga vähendamiseks loodud rattateed, keskväljakul ja selle ümbruses on autovaba tsoon. Kohtades, kus jalakäijad teed ületavad, on autoteed kitsendatud, mis aeglustab liiklust. Keskuse keskpunktiks on ringpaviljon, mille sees asub väike metsik park. Keskväljakut läbib looklev rattatee, mis jätkub kurviliselt läbi elamurajooni.

Žürii hinnangul on siin küll loodud uus struktuur, kuid sellega ei saavutata korrastatust, vaid palju üksteisega seostamatuid motive. Kõike tundub olevat liiga palju, täiesti vastupidiselt eelmise võistlustööga (Plärts), kus oli lähenetud minimalistlikult. Tekitatud on mitu eraldi ruumi, neid omavahel tervikuks sidumata.

Olemasoleva haljastuse säilitamine pole siin eesmärk. Katendit on kasutatud häirivalt suurtes kogustes, see domineerib visuaalidel.

Ringpaviljon on nagu jõuga oma kohale surutud, liiga lähedal kõrvalasuvalle hoonele, mõjudes lämmatavalt.

Pakutud lahendus sobituks paremini kuskile tihedama asustusega asulasse. Suur rõhk on rattateedel, kuid tegelikkuses on rattaga liiklejaid Kadrinas üsna vähe.

Bussijaama esine liiklus tavaliiklejale avatud polegi, autod liiguvad Coopi kaupluse tagant. Juhuslik möödasõitja siin keskust ei näegi.

Ideena on raskuspunkti toomine koolimaja ette tore. Ning autorid on ära lahendanud kõnnitee osa Rakvere teel, mida ükski teine võistleja polnud teinud.

Žürii hinnang kvalifitseeritud ideekavanditele.

OTSUS:

Pärast arutelu ja ideekavandite võrdlemist otsustati nende järjestus konsensuslikult. Žürii otsustas määrata preemiad järgnevalt:

I koha preemia 8000 eurot	PÕU
II koha preemia 6000 eurot	KADRINA LUGU
III koha preemia 4000 eurot	PLÄRTS
Ergutuspreemia 2000 eurot	LINNAKODA

Žürii ettepanekud võidutöö edasiseks projekteerimiseks:

- 1) Bussi ümberpööramine kuskil teises parklas pole aktsepteeritav, bussi teekond tuleb lahendada koos liikluse planeerijatega.
- 2) Koolimaja territooriumil tuleb lahendada parkimine.
- 3) Ümbersõit kooskõlastada Coopi kauplusega, kui teed ei saa tõsta munitsipaalmaale. Teed tuleks pikendada, et see mänguväljakust nii lähedalt ei mööduks.
- 4) Tegeleda edasi vallamaja esise alaga, kaaluda kuuseheki asemele uue kõrghaljastuse rajamist.

Võitnud ideekavandite **märgusõnad** kuulutatakse välja **31. märtsil 2022**.

Võitjate avalikustamine toimub **7. aprillil 2022 kell 16.00 Kadrina rahvamajas**, Viru 14, Kadrina.

/allkirjastatud digitaalselt/

Madis Viise
Kairit Pihlak
Ahto-Lembit Lehtmets
Lembit-Kaur Stöör
Kalle Vellevoog
Angeelika Pärna
Ülle Kunnus